Nicolaus <de Lyra> [Oth.]: Biblia latina. [Enth.:] Postilla / Nicolaus de Lyra [u.a.]
Nürnberg: Anton Koberger, 1485 Seite 430

rum sanguinē bibat: ꝙ pōt intelligi de illo pplō sub mo-
yse. qui quidē moyses nō accubauit. i. mortē nō vidit
donec deuicit reges fortes seon ⁊ og ⁊ madianitas: quoꝝ
sanguinē effudit. vel intelligit de toto pplō q̄ nō accu-
babit. i. nō habebit quietā possessionē terre sibi ꝓmisse
donec occideret omnes reges chanaan: vt pꝫ in hysto-
rijs sacris de hoc tractātibꝰ. In tercia ꝓphetia videt
tangere terciū statū populi supradictū quē cōmēdat i
quinqꝫ. Primū in hoc ꝙ hēbāt habitatōem diuinā in-
ter eos. et hoc qn̄qꝫ i tētorijs: sicut a tpe moysi vsqꝫ ad
dauid inclusiue. qn̄ archa federis q̄ in tentorio a moyse
fabricata exn̄s in diuersis locis figebat: qn̄qꝫ vō in ta-
bernaculis. s. in tēplis sicut in tēplo salomōis. ⁊ postea
in tēplo ꝑ esdrā ⁊ neemiā edificato: de q̄ dicit: Qꝫ pul-
chra ⁊c. vbi notādū ꝙ in hebreo in hoc loco prius po-
nunt tētoria qꝫ tabernacula: sicut et i ordine tpis prio-
ra fuerūt. vn̄ assimilat huiusmodi tētoria vallibꝰ nemo-
rosis: ⁊ hortis irriguis. i quibꝰ hoīes q̄ i trāsitu delectā-
tur eo ꝙ talia tētoria nō hēbāt locū fixū: s; mouebant
de loco i locū trāseundo: vt dictū ē. De tabernaculis ve-
ro. s. de tēplis que imobilia erāt et cedrina. dicit ꝙ tab-
nacula q̄ vixit dn̄s quasi cedri ꝓpe aquas: scd̄o cōmen-
dat illū statū de doctrina sacra: de quo dicit. Fluit aq̄
de situla eiꝰ. exponit ꝓut in postilla: de studio legis et
ꝓphetaꝝ qđ viguit in hierlm: vel de sapiētia salomonis
ad quā audiendā de vniuersa terra veniebāt. vt in. iij.
Reg. iiij. ca. tercio cōmendat illū de regno tꝑali. qꝛ pri-
mus rex qui fuit in isrl' deuicit regē agag: q̄ erat princi-
palis aduersariꝰ illius ppli: de quo dicit ſm verā literā
hebraicā. Supertollet sup agag rex eius. ⁊ sequit. Et
eleuabit regnū eiꝰ. exponit ꝓut in postilla. Quarto cō-
mēdat illū statū de victoria quā habuit de circūstanti-
bus aduersarijs: vt pꝫ tpe dauid: quā victoriā attri-
buit fortitudini illiꝰ q̄ eduxerat eos de terra egypti di-
cens. Deus eduxit illū de egypto ⁊c. Deuorabūt gen-
tes hostes illiꝰ ⁊c. Quinto cōcludit hāc ꝓphetiā corre-
spōdent ad primū dictū sue ꝓphetie vbi dixerat: Quo-
modo maledicā cui non maledixit dn̄s. qi diceret: illa
benedictio dei qua hūc pplm in patribꝰ benedixit fir-
ma est ⁊ irretractabilis. In quarta vō ꝓphetia agit de
quarto statu illiꝰ ppli. s. sub xp̄o: vn̄ in hac ꝓphetia et n̄
in alijs facit mētionē de extremo tpe. qꝛ vltimꝰ status
ppli israelitici ſm oēs in hac vita ē tempus messie: vl-
tra qđ nō est nisi aliud seculū. Et qꝛ in hoc statu myste-
ria abscōdita a seculis erāt implenda. iccirco in hac tn̄
ꝓphetia de se dixit. Qui nouit doctrinā altissimi. q. d.
ista que dicturus sum nullus scit: nisi qui nouit doctri-
nā altissimi. i. secreta altissimi: quē quidē statū cōmen-
dat in quatuor. Primo ex hoc ꝙ rex eiꝰ futurus erat ce-
lestis. de quo dicit. Orietur stella de iacob. vnde Rab.
moy. gerūden̄. sic dicit i hoc loco: qꝛ messias cōgregatu-
rus ē dispsiones israel ab extremis terre vsqꝫ ad extre-
mū: iccirco assimilat eū stelle q̄ trāsit ꝑ firmamētū a sū-
mo celo. De quo etiā dixit daniel: Ecce i nubibus celi
sicut filius hoīs veniebat. hec ille: Quod satis concor-
dat veritati nr̄e. licet ipe qui loquit: hoc nō ꝑfecte sen-
tiret. In signū aūt huiꝰ. s. ꝙ rex messias esset rex cele-
stis stella noua apparuit magis: cū natus eēt christus
Math. ij. Scd̄o cōmēdat statū istū ex parte ꝑdicti ꝑsi-
dētis. s. christi. qui ydolatriā penitꝰ deuastaturus erat
et sic princeps hꝰ mundi eijciēdus erat foris: vt habet
Johis. xij. ca. et de hoc dicit: Cōsurget virga đ israel. s.
virga directōis virga regni tui: Dilexisti iusticiā ⁊ odi-
sti iniquitatē. ⁊ qꝛ ydolatria ante tps legis euangelice
totum mundum cōprehendebat: iccirco dicit. Vasta-
bitqꝫ oēs filios seth. a seth em̄ genus humanū cōsequē-
ter descendit: ꝓut deducit in glo. Vastauit igit xp̄us
omnes a seth descendentes: quia deorum suorū cultū
amouit et templa vastauit ⁊ aras destruxit. Nomina-
uit tn̄ inter omnes gentes moab ⁊ ydumeam seu seir.
que est terra ipsius edom propter diuersas rationes:
moab enim quia cum moabitis loquebatur quasi di-
ceret eis. Et si ꝓnunc superabunt te: tn̄ in futurum eis

subijcieris. ydumeā vō noīauit: quia fuit primus aduer-
sarius ipius iacob ab vtero: cuius primogeniturā ⁊ bene-
dictionem iacob accepit: vt pꝫ Gen̄. xxvij. Et ideo in scri-
pturis sicut israel sepe accipit ꝓ populo qui sub fide ⁊ cul-
tu dei residet: etiam si ab israel nō descendat ſm carnem.
sic edom et seir sepe accipit ꝓ gente que aduersatur po-
pulo dei: etiam si ab edom ⁊ seir ſm carnem nō descēdat.
ꝓut in ꝓphetia abdie deo duce largius ē tractandū: quod
in xp̄o impletum est. subiecit em̄ omnes tales i primo ad-
uentu: ⁊ hoc spūaliter cū post resurrectionē dixit: Data ē
mihi omnis potestas in celo ⁊ in terra: ſm quā potestatē
ꝯdemnauit omnes infideles dicēs: Qui nō crediderit cō-
dēnabit Mar. xvj. ca. Et isto etiā modo pōt intelligi id
quod dicitur: Vastabitqꝫ omnes filios seth. Tercio com-
mendat illū statum respectu populi qui fidē christi cū tan-
ta constantia ⁊ virili fortitudine susceperūt. ꝙ etiam vsqꝫ
ad effusionem sanguinis fidem christi ꝑ orbem diuulga-
uerunt: de quo dicit. Israel vō fortiter agit. Quarto com-
mendat illū statum circa scd̄m aduentū qn̄ nō solum ydu-
mei. s. aduersarij fideliū erunt subiecti fidelibus modo ꝑ-
dicto. sed etiam ex toto cōsumentur euntes in ignem eter-
num. et de hoc dicit: De iacob erit q̄ dominetur. ⁊ perdat re-
liquias ciuitatis. s. mundi vel dyaboli. vnde abdias ꝓphe-
ta de hoc tractans similiter dicit. Nō erūt reliquie domꝰ
esau. et sic finit quarta ꝓphetia que respicit isrl' ſm quatu-
or status ꝑdictos. tangens ꝓsperitates eoꝝ: ⁊ nihil expri-
mens de aduersitatibus intermedijs rōne iā dicta. In se-
quētibus vō tangit statū gentilitatis specialiter respectu
israelis: ⁊ est quinta ꝓphetia: vnde glo. interlinearis vbi
dicit. Cūqꝫ vidisset amalech. interponit sic: Quinta visio
balaam in qua visiōe seu ꝓphetia agit de tribus generibꝰ
gentium. s. de primo aduersario israel' qui fuit gens roma-
na. et de gente intermedia que erat quasi adiacens seu as-
sociata ipi populo israeli scilicet populus cyneus descen-
dens de ietro: de primo scilicet amalech dicit: Principiū
gentiū amalech ⁊c. exponat ꝓut in postilla. de cyneo vō
dicit: Robustum quidem est habitaculū tuum. q. d. Nō
poteris euadere assyrios supple qui inuasuri sunt israel.
vt. iiij. reg. xvij. etiā si sis i robustissimo loco. qꝛ assur capi-
et te. et hoc quando captiuabit israelem. q. d. ista societas
non assecurabit te ab illa captiuitate: in quo innuit quasi
per indirectum aduersitas israelis in captiuitate assyrio-
rum. quā tn̄ ꝑ directū non exꝑssit ratione prius tacta. De
gente vō romana que fuit vltima ⁊ principalis affligens
ipsum populum ab israele ſm carnē descendentem dicit.
Venient in trieribus de ytalia. vbi in hebreo habet: De
roma superabunt assyrios: vastabuntqꝫ hebreos. q. d. ista
gens romana erit sic potentissima ꝙ supabit seu vastabit
tam affligentes. s. assyrios qꝫ afflictos. s. hebreos: ⁊ tn̄ ad
extremū ipsi etiam peribunt: quia regnum eorum euacu-
atum fuit ꝑ regnum xp̄i ꝓut prophetatum fuit a daniele.
Dani. ij. ca. De lapide exciso sine manibus ⁊ statuā per-
cutiente. vnde glo. super hunc locum: Iuxta incarnatio-
nem domini venient romani assyrios hebreos et omnes
orientales superaturi: ⁊ tandem regnū perdituri ſm sta-
tuam danielis. hec in glosa. Et notandum ꝙ licet in om-
nibus predictis prophetijs balaam nomina ⁊ istum po-
pulum sub nomine israelis vel iacob que sunt noīa que
accipiuntur frequenter ꝓ populo fideliū. ſm nominum
interpretationem in hoc tn̄ loco nominat eos sub nomi-
ne heber. quasi iam nomen iacob vel israelis perdiderāt:
quia tempus quo gens romana illū populum vastauit fu-
it post passionem christi quando iam perdiderant nomē
israel et iacob ſm spiritum.

Caplm. xxv.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-254/0429
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG